

MALMÖ HÖGSKOLA

ISSN 1652-7224 ::: Publicerad den 26 november 2008

Utskriftsvänlig pdf-fil

[Läs mer om idrott och hälsa på idrottsforum.org](http://idrottsforum.org)[Läs mer om idrott och genus på idrottsforum.org](http://idrottsforum.org)

Utvecklingen i samhället mot en allt mer utbredd övervikt och fetma bland befolkningen i praktiskt taget hela världen – i kvantitativa termer skulle det kanske uttryckas som en generell höjning av det genomsnittliga BMI-värdet – beskrivs i flera sammanhang, och inte minst i forskningsrapporter, som en global epidemi. I andra sammanhang, också det i forskningsrapporter, talas det istället om fetmahysteri och fettfobier. En exponent för den senare hållningen är den irländske sociologen och mansforskaren Lee F. Monaghan, som i sin senaste bok, *Men and the War on Obesity: A Sociological Study* (Routledge), siktar mot att skapa balans i synen på övervikt och fetma och följderna för de drabbade i form av samhällets hårda dom. Han väljer – med stor framgång, enligt vår recensent Inge Kryger Pedersen – att låta de feta männen själva komma till tals i form av kvalitativa intervjuer. Han visar dessutom att han är ordentlig påläst och att hans forskningsresultat är grundade i empirisk forskning. I en tid när både vetenskaplig forskning och mindre välgrundat tyckande behandlar relationen mellan fetma och fysisk aktivitet, är det en intressant uppgift Monaghan förmedlar, nämligen att fysiskt aktiva män med ett BMI kring 35 är friskare och lever längre än normalviktiga män som inte är fysiskt aktiva. Food for thought.

Hälsohysteri bakom fetmafobi

Inge Kryger Pedersen

Sociologisk Institut, Københavns Universitet

Lee F. Monaghan

Men and the War on Obesity: A Sociological Study

214 sidor, hft.

Abingdon, Oxon: Routledge 2008

ISBN 978-0-415-40712-0

Lee F. Monaghan, Senior Lecturer i sociologi ved University of Limerick, Irland, er i år udkommet med en monografi om sin undersøgelse af mænd og fedme. Nogle kender måske hans bog om mænds brug af anabole steroider, *Bodybuilding, Drugs and Risk* (2001), og vil med denne nyeste bog kunne genkende tilgang og tematik. Mændene er i denne undersøgelse dog store på en anden måde!

Titlen refererer til "kamp", og Monaghan reflekterer over de militante metaforer, der florerer i den "fedtfobiske" debat om fedmeepidemi. I sine kvalitative, kultur- og kropssociologiske studier har han også et normativt projekt, men af en ganske anden karakter end den, der skinner igennem kampen om fedme som en bekæmpelse af en sygdom. Monaghan går tæt på mennesket, her mænd, og på kroppen og finder det problematisk, at "fat fighting" ofte løsrives fra de mennesker og de konkrete kroppe, der får stemplet FED. Formålet er at bringe overvægtige mænds egne stemmer ind i en kritisk (realistisk) analyse. Og det er lykkedes ganske godt.

Forlaget har tilsyneladende tilladt, at forfatteren har brugt plads på at formidle dele af forskningsprocessen. Læseren

får på den måde indblik i, at Monaghan i løbet af sin forskning har involveret sig i også et sundhedspolitisk projekt. Med sine indsigter, som han har tilegnet sig ved empiriindsamling i form af kvalitative interviews, observationer, tekstanalyser samt ved en omfattende læsning af teori samt litteratur inden for fedmeforskning, er han blevet overbevist om vigtigheden af at støtte et "Health at Every Size"-paradigme (se også andre bøger med lignende normative tilgang: *The Obesity Epidemic* af Gard & Wright [2005] og *The Obesity Myth* af Campos [2004]). Videnskabeligt støtter han sig til fysiologer som Blair og andre, der har slået fast, at 'fitness' er en bedre sundhedsindikator end 'fatness'. Således indikerer en række studier efterhånden, at fysisk aktive mennesker med et BMI på helt op til 35 generelt lever længere og med et bedre helbred i biomedicinsk forstand end normalvægtige mennesker, der ikke er tilstrækkeligt fysisk aktive.

Med bogen søger Monaghan at kvalificere kritikken mod 'healthism', en betegnelse for en form for medikalisering forstået som sygeliggørelse ved pointering af, hvad der er 'sundt' (og 'raskt' og 'rigtigt') og dermed, hvad der er 'usundt' (og 'sygt' og 'forkert!'). Han demonstrerer med sin forskning, hvorledes forskellige budskaber (og forskningsresultater!) om 'sundhed' skaber stigma og dermed – hvis vi skal blive i de militære metaforer – minefelter, som også sundhedsmæssigt kan være sprængfarlige.

Bogen kan anbefales som et vigtigt forskningsmæssigt bidrag til kultursociologisk forskning indenfor krop, køn og sundhed med utallige kvalitative indsigter (og derfor kan man ikke nøjes med at læse en anmeldelse – hvorfor denne også bliver relativt kortfattet!). Ikke kun indsigter i fænomenet fedme og i sundhedspolitiske fedmeproblematikker, men også i mænd og maskulinitet. Monaghans projekt ser han selv i lyset af feministisk forskning, uden hvilken den efterfølgende maskulinitetsforsknings opmærksomhed på mennesker med mandlige kropstegn ikke var blevet synlige som 'køn', men var forblevet som 'men'. Altså som en norm for mennesket, som kvindekønnet kunne forholdes til / rettes ind efter / findes forskelligt fra / (?), hvilket er praktiseret i rigt mål inden for medicinsk og anden forskning i historiens løb (se fx Petersen, A. (1998): "Sexing the Body: Representations of Sex Differences in Gray's *Anatomy*, 1858 to the Present", *Body & Society* 4 (1), 1-15). Med fedtfobiske tendenser bliver imidlertid mestendels mænd problematiseret, idet flere kvinder end mænd falder inden for normalområdet. Bogens kun 4 kapitler, udover indledning og konklusion, når således at favne bredt i forskningstematikkerne og kan ses som god inspiration til at gå videre i (mine-)felten.

© Inge Kryger Pedersen 2008

- [Köp boken från Adlibris.se](#)
- [Kjøp boken fra Capris.no](#)
- [Køb bogen fra eLounge.dk](#)
- [Buy this book from Amazon.co.uk](#)
- [Buy this book from Amazon.com](#)